

Jaagt justitie op jou

Leeuwarder Courant

Journalisten die geheime informatie publiceren, krijgen regelmatig last met de politie en inlichtingendienst AIVD. Ze worden onder druk gezet hun bronnen prijs te geven, worden aangemerkt als verdachten wegens schending van staatsgeheimen of worden afgeluisterd. Gaat het de politie om de journalisten of gaat het er om tipgevers en klokkenluiders af te schrikken?

HILVERSUM (GPD) - Opsporingsdiensten houden er niet van als journalisten hun het werken moeilijk maken

door geheime informatie in de krant te zetten. En al helemaal niet als die gegevens uit de eigen organisatie komen doordat er een lek is. Het lijstje met journalisten dat wordt aangepakt door het openbaar ministerie (OM) wordt langer en langer.

Op de site van de journalistenvakbond NVJ wordt een overzicht bijgehouden van botsingen tussen journalisten en opsporingsdiensten. Dit jaar is het flink raak, net als in 2004. Morgen doet de Haagse rechtbank uitspraak in een kort geding van De Telegraaf en de NVJ tegen de staat. Beide eisen dat de AIVD stopt met het afluisteren van twee journalisten van de krant. Bovendien vinden ze het onterecht dat het OM in Breda de twee aanmerkt als verdachten;

een artikel van hen zou staatsgeheimen bevatten en dat is strafbaar.

Wat Thomas Bruning van de NVJ betreft, is er een overeenkomst tussen de verschillende zaken. Justitie probeert journalisten te intimideren en via hen de bronnen. „Het zal niemand verbazen dat het op de telefoons van de betrokken Telegraaf-journalisten, sinds het bekend worden van de af luisterpraktijken, ijzingwekkend stil is geworden. Het wordt nog bonter als journalisten een forse gevangenisstraf riskeren op het moment dat ze berichten over ernstig falen van de overheid”, zegt Bruning. „Dat mag haast wel een zeer effectieve maatregel heten om de controleerende taak van de media onmogelijk te maken.”

innenland

LEEUWARDER COURANT Dinsdag 20 juni 2006

3

Journalist of op klokkenluider?

20 juni '06
Nu hebben journalisten nog weinig te vrezen. Hun rechtspositie is heel **behoorlijk** gewaarborgd, zolang ze zelf de wet niet overtreden bij hun

speurwerk. Een moeilijk punt is het aannemen van informatie die uit diefstal afkomstig is. Maar ook dat mag een journalist doen als het belang groot genoeg is. Bovendien krijgen ze in alle gevallen steun van hun werkgever en de NVJ.

vante informatie van dit soort bronnen uitgesloten.”

Bruning pleit ervoor dat ook journalisten betrokken worden bij de afweging of af luisteren op zijn plaats is. „Als de politie het af luisterverzoek voorlegt aan de rechter-commissaris wordt er maar één kant van het verhaal gehoord.”

Jaarlijks tienduizend taps

Bijna nergens ter wereld wordt door politie en justitie zoveel afgeluisterd als in Nederland. Volgens deskundigen wordt alleen in Italië meer afgeluisterd. Dat blijkt uit onderzoek van het Duitse Max-Planck-Instituut. Die plaatst Italië op nummer één met 76 taps per 100.000 inwoners, Nederland op de tweede plaats met 62 taps en de Verenigde Staten bungelt ergens onderaan met 0,5 taps per 100.000 inwoners.

Daarmee zouden in Nederland jaarlijks tienduizend taps geplaatst worden. Dat zijn er waarschijnlijk veel meer. „In tegenstelling tot Amerika doet Nederland geheimzinnig over af luisteren. Er worden geen cijfers gegeven. Wat we wel weten, is dat het aftappen van telefoonverkeer heel populair is”, zegt onderzoeker Arno Smits van de Universiteit Tilburg.

Moeilijker ligt het voor de bronnen van journalisten, de tipgevers en klokkenluiders. Ze hebben nauwelijks rechtsbescherming. Zelfs als ze een misstand naar buiten brengen, kunnen ze worden aangepakt mochten ze worden ontmaskerd. Bruning: „Als journalisten dankzij af luisterapparatuur een wandelende microfoon worden voor de AIVD of justitie, is de kans op het verkrijgen van rele-

„Er zijn voldoende waarborgen in Nederland. De AIVD moet toestemming hebben van de minister en het OM van de rechter-commissaris willen er journalisten worden afgetapt”, zegt Han Tonnon, woordvoerder van de hoogste baas van het OM. „Als de politie tapt, is dat omdat er journalisten zijn die zich niet aan de wet houden.”